

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก

อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง

๑. ประวัติและความเป็นมา

๑.๑ ประวัติของเกษตรกรต้นแบบ

ชื่อ-สกุล (นาย/นาง/นางสาว)..... นงนุช คำคง.....

เลขบัตรประจำตัวประชาชน ๓ ๓ ๔ ๑ ๕ ๐ ๑ ๐ ๘ ๕ ๖ ๗ ๒ อายุ.....๗๒.....ปี

เกิดวันที่.....๒๗.....เดือน.....ตุลาคม.....พ.ศ.....๒๕๔๓.....สัญชาติ.....ไทย.....ศาสนา.....พุทธ.....

ระดับการศึกษา.....มัธยมศึกษาตอนต้น.....อาชีพ.....เกษตรกรกรรม.....

สถานภาพ โสด สมรส หย่า หม้าย

จำนวนบุตร-ธิดา (รวม).....๔.....คน ชาย.....๒.....คน หญิง.....๒.....คน

บ้านเลขที่.....๕๕/๒.....บ้าน.....หมู่ที่.....๒.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....บ้านแห.....อำเภอ/เขต.....เมืองอ่างทอง

จังหวัด.....อ่างทอง.....รหัสไปรษณีย์.....๑๔๐๐๐.....โทรศัพท์.....๐๘๗-๔๐๖-๘๐๒๙.....E-mail.....

๑.๒ ประวัติ ศพก. และสถานการณ์ปัจจุบัน

๑.๒.๑ ประวัติศูนย์ฯ และรายละเอียดกิจกรรมที่ดำเนินงาน

โครงการต้นแบบฟื้นฟูผู้ประสบอุทกภัย โดยแนวทางพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงของมูลนิธิอาสาเพื่อนพึ่ง (ภาฯ) ยามยาก สภากาชาดไทย เป็นโครงการในพระราชดำริของพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ ที่พระราชทานให้เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๙ สืบเนื่องจากในช่วงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙ ตำบลบ้านแห อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ประสบอุทกภัยอย่างหนัก น้ำท่วมขังพื้นที่การเกษตรได้รับความเสียหาย ๒,๑๖๑ ไร่ บ้านเรือนเสียหาย ๖๕๐ หลังคาเรือน รวมมูลค่าความเสียหายประมาณ ๑๓ ล้านบาท เศษ ประชาชนได้รับความเดือดร้อน มูลนิธิอาสาเพื่อนพึ่ง (ภาฯ) ยามยาก สภากาชาดไทย จึงได้จัดทำโครงการต้นแบบฟื้นฟูผู้ประสบภัย โดยแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ของมูลนิธิอาสาเพื่อนพึ่ง (ภาฯ) ยามยาก สภากาชาดไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนผู้ประสบภัยได้มีแหล่งอาหาร และเป็นการลดรายจ่าย พร้อมทั้งเผยแพร่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แพร่หลาย ในช่วงแรกมีผู้เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๘๙ ครัวเรือน ซึ่งนางนงนุช คำคง ได้เข้ามามีส่วนร่วมสำคัญในการขับเคลื่อนโครงการฯ โดยได้ทำแปลงการเกษตรของตนเอง รวมทั้งบริเวณโดยรอบบ้านพัก เป็นศูนย์เรียนรู้โครงการต้นแบบฟื้นฟูผู้ประสบอุทกภัยตามแนวทางพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ใช้แก่นที่เน้นการทำการเกษตรแบบผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และยังเป็นวิทยากรหลักในการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายใต้หลักการ "ชี้แนะให้คิด สาธิตให้รู้ เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง ลงมือลงใจดั้งเดิม เริ่มหนึ่งที่ตนเอง" และได้เปิดฝึกอบรมให้ความรู้/ศึกษาดูงาน แก่บุคคลทั่วไป และไปเป็นวิทยากรเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคคลทั่วไป ทั้งภายในจังหวัดและต่างจังหวัด

โดยภายในศูนย์เรียนรู้ฯ ได้ทำเป็นฐานเรียนรู้ต่างๆ ดังนี้

- ๑) ฐานเรียนรู้การเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน
- ๒) ฐานเรียนรู้การลดอัตราเมล็ดพันธุ์
- ๓) ฐานเรียนรู้การลดการใช้ปุ๋ยเคมี
- ๔) ฐานเรียนรู้การลดการใช้สารเคมี
- ๕) ฐานเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่

นอกจากนี้นางนงนุช คำคง ยังได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรบรรยายความรู้การทำการเกษตรแบบผสมผสานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำทั่วประเทศ เป็นประจำทุกปี

๒. ความสำเร็จตามเป้าหมายของ ศพก.

ได้น้อมนำหลักเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ มาปรับใช้ในการทำการเกษตรของตนเอง และครอบครัว จนได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง เปิดเป็นสถานที่ท่องเที่ยว แหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตร ทั้งแปลงเกษตรกร วีสานหกิจชุมชน รวมทั้งได้ศึกษาเรียนรู้การทำการเกษตรด้วยของจริงจากเกษตรกรต้นแบบ เป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ของอำเภอเมืองอ่างทอง โดยมีกิจกรรมการเกษตร บนพื้นที่รวม ๑๘ ไร่ ๓ งาน ดังนี้

- ๑) ทำนาปลูกข้าว
- ๒) ปลูกไม้ผล ได้แก่ มะม่วง มะละกอ และกล้วยสายพันธุ์ต่างๆ
- ๓) พืชล้มลุก และพืชสมุนไพร ได้แก่ หม่อน กระเทียม
- ๔) พืชผัก ได้แก่ เห็ด ชะอม และผักสวนครัวชนิดต่างๆ
- ๕) ประมง ได้แก่ ปลากินพืชชนิดต่างๆ และเป็นแหล่งกักเก็บน้ำใช้ในแปลง
- ๖) ปศุสัตว์ ได้แก่ ไก่ไข่ และห่าน
- ๗) กิจกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ได้แก่ กล้วยม้วน กล้วยกวน กล้วยเล็บมือนางตากแห้ง

และเผาถ่านไม้ที่หลีกเลี่ยงจากการตัดแต่งกิ่ง ฯ

นอกจากนี้ยังได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเศรษฐกิจชุมชนบ้านแห และโครงการต้นแบบฟื้นฟูผู้ประสบภัย โครงการตามพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงของมูลนิธิอาสาเพื่อนพึ่ง (ภาฯ) ยามยาก สภากาชาดไทย

๓. ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ

จากประสบการณ์กาทำการเกษตรแบบผสมผสานมานานกว่า ๒๐ ปี ทำให้เกิดประสบการณ์และองค์ความรู้ทางการเกษตรในหลายด้าน ดังนี้

๓.๑ องค์ความรู้ด้านการผลิต

- ด้านพืช การทำนาแบบโยนกกล้า ไร่บริโภคในครัวเรือน ปลูกพืชแบบประณีต (๑ ไร่ แก้วจน) โดยปลูกพืช ในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด
- ด้านปศุสัตว์ การเลี้ยงไก่ เป็ดไข่ และหมูหลุม โดยสามารถนำมูลมาทำเป็นปุ๋ยบำรุงพืช
- ด้านประมง การขุดบ่อเพื่อกักเก็บน้ำ และเลี้ยงปลา
- ผลผลิตของจำเป็นใช้ในชีวิตประจำวันใช้เอง เช่น สบู่ ยาสีฟัน น้ำยาซักผ้า น้ำยาล้างจาน ทั้งใช้ในครอบครัวและจำหน่ายเพิ่มรายได้

๓.๒ การตลาด

- ผลผลิตสินค้าตามความต้องการของตลาด คือ ผลผลิตสินค้าให้ได้คุณภาพ และปริมาณไม่มากเกินไปตามความต้องการ
- จำหน่ายสินค้าโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง เช่น จำหน่ายตามกิจกรรมที่ทางราชการจัดขึ้น จำหน่ายให้เกษตรกรที่มาศึกษาดูงาน เพื่อให้ผู้บริโภคซื้อสินค้าในราคาถูก และยังสามารถรับฟังความคิดเห็นเพื่อนำไปปรับปรุงคุณภาพสินค้าต่อไป

๔. แผนการพัฒนา ศพก.ในอนาคต

ปรับเพิ่มฐานการเรียนรู้ถึงวิธีการ/ช่องทางการจำหน่ายสินค้าให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปหลังจากสถานการณ์โควิด-๑๙ (New normal) โดยพัฒนาตลาดช่องทางอื่น ๆ โดยประสานงานความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรต่างๆ โดยเฉพาะธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ (Modern Trade) และนำนวัตกรรมทางการเกษตรใหม่ ๆ เข้ามาปรับใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่และชุมชน